

Observatoriul ose de două ori în
septemana, miercuri și sâmbătă.

Prețurile

pentru Sibiu pe 1 anu întregu 7 fl.,
pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa
cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimis
cu postă în lăintru monarchiei
pe 1 anu întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl.
— În străinatate pe 1 anu 10 fl.
său 22 franci, pe 6 luni 5 fl. său
11 franci; — nimeri singuratici se
dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie său linia, cu
litere merunte garmondu, la prim'a
publicare câte 7 cr., la adou'a și a
trei'a câte 6 cr. v. a. și preste aceea
30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face în
modulu celu mai usioru prin assem-
natiunile postei statului, adresate de
a dreptulu la Redactiunea Diariului
Observatorulu în Sibiu.

Nr. 2.

Sibiu, 6/18 Ianuariu 1879.

Anulu II.

Romani'a și Russi'a.

V. Dupa dreptele acusatuni grele redicate în memorandu contra Russiei, auctorulu continuandu are și pentru guvernulu românescu ôresi-care mustrari, care culmina mai alesu în doue puncte:

Se nu se fia retrasu de pre terenulu dreptulu publicu europénu, ci se fia protestatu contra invasiunii rusesci și se'ia fia oppusu fortia la fortia; că-ci dacă muscalii aru fi datu preste resistentia fisica la Prutu, dacă adeca s'ar fi versatu sange atunci indata, Europ'a s'ar fi vediutu constrinsa că se'ia deschida ochii chiaru fôra voi'a sa, se ia cestiunea Romaniei în mâna, se aduca pe Russi'a în strîmtôre și se o invetie a respectă dreptulu publicu alu popôraloru și staturiloru. Dara guvernulu din Bucuresci 'ia lipsitu barbatia pentru una fapta că acésta.

A dou'a mustrare ce face guvernulu memorandu este, că elu a pretiuitu prea multu omeni'a și parol'a muscalésca, s'a incrediutu prea tare si nu a vediutu mai departe în viitoru. Dara totu auctorulu observa, că guvernulu românescu credea pe atunci, că Europ'a va fi parasitu cu totulu pe Turci'a și o va fi lasatu în prad'a Russiei; preste acésta elu nu se indoia întru nimicu, că muscalii și din acésta lupta voru esî invingatori, prin urmare guvernulu românescu a crediutu că va fi multu mai bine a'si castigă titluri noue de dreptu, prin care Russi'a se fia obligata cătra Romani'a. Asia se nascu ide'a confederatiunei (aliantie) cu Russi'a, prin care credea că i se voru asecura Romaniei tôte, starea materiale a țierei, că adeca se nu fia spoliata și devastata de trupe, drepturile ei si mai pre susu de tôte Basarabi'a românésca. Romani'a s'a facutu confederat'a (aliat'a), Russiei nu din ura cătra Turci'a, nu din simpatia cătra muscali, nici pentru ide'a panslavismulu, ci de frica că se nu fia sfarmata de cătra celu mai tare, în momentele

*) Continuare din Nrii 97, 98, 99 și 100. Precumaseram acestu memorialu diplomaticu mai virtosu pentru caus'a poporulu macedo-românescu, a carei stare actuala ni se pare că se afla în crisa estrema. Acuma ne întorcemur érași la memorialulu dlui D. S. că se atragemu din nou atentiunea politiciloru nostrii la rationamentele coprîse în trensulu, că-ci grele timpuri amu ajunsu, si — o repetim: Cestiunea orientala nici decum nu e deslegata.

cându Europ'a intréga lasase pe Russi'a cu totulu în voi'a ei, că se faca ori ce'ia va placea.

În consideratiunile sale ulterioare auctorulu memorandului afla, că a fostu o eróre mare politica a dá uitarei antecedentele istorice și a se increde Russiei, ci guvernulu avea se faca apellu numai la dreptulu publicu alu popôraloru Europei, din cauza că prin confederatiunea unilaterala cu cabinetulu Russiei, Romani'a putea se ajunga într'o positiune falsa facia cu Europ'a și se'ia pârda positiunea sa din dreptulu publicu castigata în pacea dela Parisu la 1856. Din acésta cauza auctorulu crede, că dacă Russi'a s'ar fi portatu cu mai multa moderatiune și ar fi respectatu interesele celorlalte poteri, Romani'a era se ajunga a fi sacrificata, că-ci Europ'a ar fi lasatu acésta țiera mica prêda Russiei, din cauza că Romani'a nu ar fi avutu ocaziune a'si manifestă intimele sale simtiemente nici a dá lumei probe, cum tôte clasele de locuitori ai țierei sunt cu totulu în contra Russiei și a planuriloru de russificare.

Asia dara din acésta argumentatiune ese, că guvernulu Romaniei dupa-ce s'ar fi provocatu în Aprile 1877 la dreptulu gintiloru, trebuia se opuna forti'a la fortia, se scôta adeca armat'a la Prutu, se se bata cu muscalii, se nu 'i sufere a trece în Romani'a, că-ci în acestu casu poterile europene si-ar fi deschis ochii mai curendu si aru fi lăutu cu totulu alte mesuri contra Russiei. Astadi este unu secretu publicu, că Domnulu Carolu I fusese iu tocma de acea opiniune și convingere, că pe langa protestu se dea peptu cu muscalii la Prutu, cu periculu de a perde câteva mii de ômeni, apoi întemple-se mai departe ori si-ce. Pâna întru atâta se simtia Carolu și oficiarii sei raniti în sufletele lor prin brutalele pretensii muscalesci de una parte, éra de alt'a prin acea nepasare, sau incăi prea pucina îngrijire ce se pare că au cabinetele europene de evenimentele din Orientu.

Ori-ce patriotu romanu va face fôrte bine, dacă va luă în de aprôpe consideratiune aceastea ratiunamente, acea critica din memorialu, nu pentru-că se 'i dea dreptate neconditionata, că-ci nici-unu calculu nu este mai greu și mai nesiguru că celu politicu, și nicăiri capritiôs'a Fortuna nu'si bate jocu de planurile omenesci cu mai multa reutate, decâtu tocma în evenimentele bellice; dara cestiunea Orientulu ni fiindu nici acum deslegata, casulu

din Aprile 1877 se mai pôte repeti, romanii mai potu ajunge în positiunea strimtorata de atunci, loru li se mai pôte întimplă, că se ajunga în stare de a se radimă érași numai pe fortiele proprii. Totu aci ne mai aducemur aminte și de una sententia a lui Frid. Schiller: Sunt fapte omenesci, pentru care nu se afla judecatoriu pe acestu pamentu.

Memorialulu dela pag. 13 înainte ne mai descopere, că Russiei 'ia convenitu fôrte bine a consideră și tractă pe Romani'a că parte constitutiva a imperiulu turcescu, pentru-că în casu cându ar fi se o subjuge și încorporedie definitivu în vastulu seu imperiu, se pôta dice că o a lăutu cu sabi'a, cu dreptulu celui mai tare dela turci, dela sultanu, éra nu că ar fi saritu asupr'a Romaniei puru și simplu precum sare lupulu asupr'a oiei și ursulu asupr'a boulu. Totu asia se luase și Basarabi'a în a. 1812, că dela turci, nu că dela romani. De aceea si în Aprile 1877 muscalii trecându Prutul disera că trecu preste „fruntari'a turcesca.” Totu din acea cauza, muscalii nu asteptara că conventiunea inchiata cu guvernulu Romaniei se fia acceptata și ratificata și de cătra Camere, că ce voiă muscalii se scia de constitutiuni și de camere legislative? Asia muscalii și trecura Prutul în nôptea din 11 spre 12 Aprile; éra apoi supremulu comandante m. duce Nicolae în estrem'a sa trufia și arogantia dede proclamatiune „Cătra poporulu românescu”, că si cum elu sau frate-seu imperatulu ar fi suveranulu Romaniei, sau dacă voiti, sultanulu, asupr'a caruia plecase. În acelu momentu cabinetulu de St. Petersburg prin acea procedura a sa rulse de facto în bucati tractatulu dela Parisu și cu acela tôte drepturile de autonomia și independentia ale Romaniei, éra dreptulu publicu internationalu ilu întôrse cu fundulu în susu, ilu puse pe simceo'a sabiei. Nu se pôte inse negă, că Russi'a din punctulu-seu de vedere a purcesu și lucratu în consecentia logica. Au nu Russi'a fusese aceea, care în tôte tractatele anterioare inchiatare cu Pôrt'a otomana a recunoscutu, s'a invoitu, a subscrisu, că „principatele Moldov'a și Valachi'a” se fia considerate că parti constitutive ale imperiulu otomanu?

(Va urmă.)

Foisiór'a „Observatoriului”.

Despre emanciparea Femeieloru.

Ômeni voru fi totudéna aceea, ce va placé femeieloru: de voiti dera, că ei se fia buni și virtuosu, invetiati pe femeie, ce este marirea și virtutea.

J. J. Rousseau, în „Emil”.

Un'a din cele mai inportante cestiuni ale civilizatiunii moderne este și aceea a positiunei sociale a femeieloru, séu, cum se mai numesce: a emanciparei femeieloru. Cu deosebire în tempulu mai nou vedemur, că acésta cestiune nu preocupu numai pre invetiati, ci ea a ajunsu a fi desbatuta chiar în parlamentele din Angli'a și Americ'a.

Nu ne indoimur, că cei mai multi dintre noi, séu celu pucinu cei cari sunt casatoriti, voru fi de opiniune, că acésta cestiune si-a aflatu fericit'a sa deslegare de cându cu Adamu și Ev'a.

— Ce felu de emancipare mai pretindu femeiele? voru întrebă unii, nu se multiamescu ele cu positiunea și respectulu de care se bucura că socie și că mame le familia? Nu cumva ele voiescu a schimbă rochi'a cu pantalonii, bonet'a cu cilindru și a rivalisă cu barbati ce sunt legitimii „domnitori ai creatiunei?”

— Pentru ce nu? li voru respunde acestor'a, radicale si esaltatele eroine si anteluptatôre ale emanciparei femeieloru. Înainte creatiunei femeia este égale cu barbatulu, prin urmare ea inca trebuie se se jucure de tôte acele drepturi, pe cari le exercitêza barbatulu de secolu, si dela cari femeia a fostu eschisa pâna acuma într'unu modu barbaru și nejustu, prin lesotismulu secululu barbatescu!

— Ei bine, dômnele si domnisiôrele nôstre, replica a acésta contrarii emanciparei femeieloru, aveti drep-

tate. Inse, déca d-vôstra voiti a rivalisă si a exercitá acelési drepturi că si barbati, apoi casatori'a devine o anomalia, iera vieti'a familiara o neposibilitate. Déca d-vôstra voiti se intrati în functiuni de statu, se ve faceti advocate, medice, si deputate, apoi cine va îngriji de crescerea și educatiunea generatiuniloru viitôrie? Nu cumva doicele si servitôrele nôstre? În casulu acesta, apoi de aci înainte barbati aru fi constrensi, séu de a nu se mai insurá, séu déca o voru face, apoi se'ia caute viitôriile loru socie în cuhnele si în camer'a servitôreloru a familieloru loru.

— Acésta este trêba d-vôstra a barbatiiloru, li respundu cu unu tonu de superioritate si cu unu gestu de scena, acele eroine neplacabili, noi vremu se ne emancipâmu cu ori-ce pretiu, pentru că se potemu resbună suferintiele sclaviei nôstre.

Audiendu acestu limbagiu declamatoriu iti vine a crede, că lumea s'a intorsu pe dosu, si déca lucrulu nu ar fi de o seriozitate tragica, te ai pune pe risu, séu ai dice cu Dante:

„Non rage'onar di lor, ma guarda e passa!”

Dera nu, spre laud'a si onôrea femeieloru fia disu, nu tôte cugeta astfelu că acele sorori esaltate ale loru, nu tôte pretindu o astfelu de emancipare, ce implica în sine dissolvarea și nimicirea familiei, a societati și prin urmare si a Statelor politice. Asupr'a unui punctu inse sunt de acordu tôte femeiele, fia ele de ori-si ce nationalitate, si acesta este: dorinti'a si aspiratiunea de a ocupá unu rangu mai onorificu si mai respectatu că pâna acuma în societate.

Este necontestabile, că în trecut si în Oriente pâna în diu'a de astadi positiunea femeieloru au fostu plina de suferintia și de oprobiu. Ele au fostu slave în sensu duplu. Au fostu slave ale aceluasi tiranu, subtu alu carui jugu au gemutu împreuna cu barbatulu, dera ele au fostu si slavele barbatiiloru sclavi. Femeia deci nu a potutu a se cugetá la emanciparea sa morale si sociale, pâna cându barbatulu nu si-a versatu san-

gele seu în cursu de secolu în acele nenumerate lupte de libertate, ce le au purtatu în contra asupritoriloru si a tiraniloru, ce credea a exercitá numai dreptulu loru divinu tienendu popôrale în sclavia si în umilire.

Libertatea fisica a popôraloru se datêza abia dela revolutiunea francesca din anulu 1789, cându se proclamara pentru prim'a ôra în Europ'a „drepturile omenesci”. Si acea opera sublima inca nu este terminata, fiindu-ca vedemur că si astadi barbatulu că reprezentante alu popôraloru în care se coprînde si femeia, se lupta inca în parlamente si pe baricade pentru libertatea sociale si morale a popôraloru. Acele femei deci conduse de egoismu și vanitate, care în locu se dea mana de ajutoriu barbatulu în lupt'a pentru esistentia, i declara resbelu în familia si în societate, comitu, linu disu, o eróre politica si de buna cuviintia facia cu seculu barbatescu.

Se'si dumerésca deci pucinu acele femei escen-trice inpatientia loru, se-si calmeze delirulu de emancipare pâna ce barbati voru fi reusitu a castiga victori'a definitiva în lupt'a de libertate în contra tiraniloru si a despotiloru ce umilescu și inpileza popôrale si nu ne indoimur, că neprovocati, din amoru, delicatetia, galanteria și ecuitate facia cu seculu femeiescu voru acordá tôte libertatiele convenabili si femeieloru. Proba pentru acésta, între multi alti barbati ce si-au sacrificatu fortiele loru intelectuali pentru ameliorarea starei sociale a femeieloru, sunt celebrii scriitori J. Michelet și J. St. Mill, cari au scrisu istori'a suferintelor, ce au încercatu femeiele în secolii de sclavia si cari au votatu pentru emanciparea loru, dera nu asia precum o întelegu acele femei pierdute, ci emanciparea sociale, prin emanciparea spirituale si morale.

J. G. Baritiu.

Care a fost portarea serbilor cu romanii din Banatu si din alte tinuturi?

Acésta întrebare, purcésa din tristele esperintie si respective reminiscențe ale trecutului mai recente, ni se pune de sinesii prin actualele constelatiuni politice si diplomatice, séu mai bine dicéundu: „in-curcaturile cestiunei orientale.“ Este tocmai timpul oportunu ca se dámu din acésta parte unele informatiuni acelor confrati ai nostri, cari până acum au fost atátu de fericiti a nu vietui si suferi printre elementul serbescu, a nu stá nici in raporturi coreligionarie-bisericesci, nici in ale vietiei sociale si familiare; prin urmare ne avendu ocaziuni a cunósce spiritulu, caracterulu si cu unu cuventu, insusirile de „netolerantia“ de cari este condusu acestu elementu, periculosu ori-cariu altu elementu „neslavu,“ dar mai vertosu romanului, nici nu'si potu dá respunsu indestulatoriu la întrebarea din titlulu acestor informatiuni.

Multi dintre confratii nostri connationali, cari locuescu cu alte elemente, buna-óra cei din partile unguene, (din Biharea, Satmaru etc.), dar mai alesu transilvanenii, stau uimiti candu vre-unulu dintre noi „banatienii,“ la conveniri ocazionale le enaramu suferintiele nóstre seculare din partea conlocuitorilor serbi. Nu se potu depinge cu coloru destulu de viue, dar si triste amenuntele terorizarilor inca de pe timpul nefericitei si cumplitu simtitei „suprematii“ a „bisericeii comune ortodoxe!“ O carte voluminósá cátu biblí'a séu mineele, nu le-aru cuprinde pe tóte acelea fatalitati de persecutiuni neale, reutatióse si ne-crestinesci, si cari — dupa sute de ani — prin mari si grele lupte ale barbatilor nostri conducători nationali si prin iubirea de dreptate a Monarchului, abia ne veduramu emancipati de unu deceniu incóce.

Intr'unu timp, candu adeca dela anul 1864 incóce se tractá „cestiunea despartirii ierarhice a nóstra de catra serbi,“ colónele diuaristice nóstre nationale geméu de publicarea numeróselor „Memorande“ cátra preanaltulu Tronu; acolo in „Gazet'a Transilvaniei“ si in „Concordia,“ mai apoi in „Albina“ au aparatu si multe de celea mai interesante si memorabile tractate, o serie de articlii esiti din condeiele barbatilor mai aprópe interesati, mai esperti si pricepatori. Acolo in acei articlii este fidel'a icóna a celor espuse. Ori-cine i va fi cetitu pe timpul de atunci, isi va si aduce a minte de coprinsulu lor, mai vertosu acum in dilele nóstre de ingrigire a sortii viitórie.

Lasându dar referintiele avute cu coreligionarii serbi in nefericit'a „comuniune bisericesca,“ intiparite in trist'a memoria dreptu reminiscenție ale timpului de suferintie cumplite, vomu nisui in modu cátu de fidelu si nepreocupatu a presentá lumei romane pre serbii nostri din Banatu in tóte, asia cum sunt ei, cum i au cunoscutu stramosii si parintii nostri si precum ii cunóscemu noi in dilele nóstre amarite.

Dela venirea lor sub Imperatul Leopoldu condusi de arhiepiscopulu Csarnojevics se colonisara prin tóte coturile si unghiurile Banatului incependu dela gurile Dunarei spre Sav'a până la Tis'a, ei au ocupatu terenulu de supremația in biserică; o ceta intréga de calugari condusi de episcopii lor ocupara vechile monastiri si resiedintie episcopesci, fundate, edificate si conservate de poporul romanu; organisara bisericile dupa chipulu si asemenarea celei din Moscú'a, la acarora administrare pusera mai pretotindenia in comunele — locuite mai inainte de venirea lor — numai de romani, popi dintre calugari. Asia d. e. din monastirea Messiciu de langa Versietiu, San' Georgiu aprópe de Temisiór'a si altele, odinióra romanesci, ba si cea a Hodosiului apartienatoria din vechime eparchiei romane a Aradului, si astadi se largescu numai calugari serbesci, mandandu veniturile enorme ce producu dominiile monastiresci.*)

O mana de ómeni, acei serbi venetici inpresurandu Banatulu se asiediaru la inceputu numai cátiva printre multimea de romani; apoi incependu a se aclimatisá, cu inेतulu se si familiarisau cu romanii, cá-ci serbulu este dela natura „indrásnetiu“ arogantu si inbuldóriu. Asia, prin comunele cele mai inoporate de romani, erá de ajunsu unu veneticu de serbu, carele cá pescariu séu voiegariu incarcatu de bani, isi procurá privilegiu de nobilime si cumperandu-si domnia,

*) Disertatiunea metropolitulu de fericita memoria Siagun'a, tenuta in congresulu comunu din Carlovetiua la anul 1863/4.

sate întregi le stepaniau si subjugau poporul jobagiei loru terorizatórie.

Acei posessori serbi se numiau la noi cu titlulu turcescu „Spahia,“ adeca cavaleru, domnu de pamentu; dar ei erau mai tiranisatori sub timpul domniei lor jobagesci decâtu cei din Ungari'a; curundu se inbuibara din sudórea bietului poporu romanu jobagiu, pre care ilu tractá mai reu de cátu pre cánele seu legatu in lantiu. Aroganti si despoti mai mari nici Beghii din Bosni'a si Hertiegovin'a nu sunt cum erau acei domni fosti Spahii la noi. Nici sanctuariulu familiiloru n'au remasu ne atacatu de ei si inca adesea prin fortia fisica, tocma cá si in Turci'a.

Personalulu lor de oficianti si servitori dominanti se intielege, erá totu de sangele si panur'a lor; mai acatiau langa sine si cáte o venitura de precupeti séu asia numiti „Greci,“ adeca negutiatori, fiindu-cá dreptulu comerciale si de regalie erá — fresce — in man'a lor. Pre aceste instrumente servile le folosea „maria sa“ dlu Spahia — asia-lu titlá bietulu tieranu jobagiu — la terorizari si violentie, mai alesu prin asia numiti „Spani,“ cari sicanau si maltratau pre tieranu la facerea asia numitei „Robote,“ adeca cuventu slavonescu, ce se dice romanescu claca silita, séu lucru in daru jobagescu.

Noi cei ce amu fostu nefericiti a vedé cu ochii, precum si cei de generatiunea mai tenera cari au auditu din gur'a parintiloru acelea eveneminte până la 1848/9 ne infioramu aducéundu-ne a minte de ele. Cine le-aru potea crede de fapte necontestabile comise de cátra acei tirani domni, Spahii de odinióra, cari erau crestini ortodocsi!

Dar betranii nostri de cáte ori ne enarau cu suspine patianiele lor sub jugulu jobagiei tiranesci, totudéun'a asia ne spuneau: „cá Spahii serbi au fostu mai rei tirani decâtu cum érau ungurii calvini;“ de óra-ce acestia nu aduceau cu sine venetici din sangele lor, cá oprindu pre romani a tiené bolte si birturi séu alte meserii, se'i opréscá a-si castigá până de tóte dilele, ba se i scótia cu rusine din satu, numai cá se-si puna pre adunaturile lor; apoi acei Spahii unguiri calvini nu se faceau Stepiani si in biserică oprindu rugatiunile si cantarile romanesci si introducéundu pe ale loru intr'o limb'a pe carea multimea crestiniloru poporeni nu o pricepea, pre candu acei domni Spahii serbi totu de un'a, de aceeași lege si biserică ortodoxa, faceau asia fara indurare si crutiare.

Adeverate au fostu tóte, cá-ci sciutu este cum s'a octroatu in bisericile din comunele mixte romane-serbe cantarile si rugatiunile numai in limb'a slavéna; ér in celea locuite numai de poporu romanu, de dragulu Spahii séu macaru numai alu uniculu veneticu serbu, au fostu silitu preotulu se bovisedie sciindu nesciindu, si slavenesce; ér dascalulu cu scolarii sei se cante, ragusindu, pe diumetate si serbesce, se intielege destulu de schimositu, cá-ci nu pricepeau unu cuventu din vre-o cantare in limba straina si greuóia.

(Va urmá.)

Unu nou proiectu reactionariu alu principelui-cancelariu prusso-germanu.

Orcanulu de mesuri reactionarie cu care s'au napustitu puterniculu dictatoru alu Prusso-Germaniei asupra natiunei germane, se pare cá in locu se scadia din contra devine din ce in ce mai infuriatu, amenintiandu cu totala nimicire si modestulu restu de drepturi si libertati, care mai scapasera din naufragiulu ce au urmatu celor doue atentate indreptate asupra imperatului-rege Wilhelm. Dupa ce s'au pus in lucrare proiectulu anti-socialisticu; dupa ce s'au sugrumatu libertatea pressei si a intr'uniriloru; dupa ce s'au organisatu unu sistemu formalu de spionagiu si denuntari; dupa ce s'au proclamatu asediulu civilu celu micu asupra capitalei Berlinu si a districtelor invecinate; dupa ce se prepara o inversiunata reactiune pe terenulu economicu, acum vine principele Bismark si prin unu nou proiectu de lege decapitésa si parlamentulu germanu, degradandu-lu la o simpla machina compusa de automati, cari de aci nainte nu voru potea avea alta vointia decâtu aceea a domnului lor. Prin noulu proiectu de lege cancelariulu de „feru si sange“ voiesce se incorónedie despotismulu constitutionalu, probandu astfelu tuturoru optimistiloru si naivilor, cá sistemulu constitutionalu si parlamentariu in Prusso-Germania nu este decâtu o fictiune vana si visionara.

Tecstulu noului proiectu de lege, care gratia candidatilor gubernamentali din Reichstagulu actualu, va fi primitu cá si cele anteriore lui, este urmatoriulu:

§. 1. Reichstagulu dispune de o putere penala asupra membriloru sei.

§. 2. Acésta putere penala va fi exercitata de catra o comisiune, care va constá din presiedinte, din cei doi vice-presiedinti si din 10 membrii. Acesti din urma voru fi alesi la inceputulu fiacarei sesiuni imediatu dupa alegerea presiedintelui.

§. 3. Pedepsele pe care le póte dictá comisiunea se conformésa delictelor comise:

1. Admonitiune inaintea casei întregi;
2. Deobligarea a face amenda onorabila inaintea casei adunate in form'a prescisa din partea comisiunei;

3. Eschiderea dela Reichstag pentru unu terminu de tempu ficsatu. Acesta se póte estinde pana la finea periódei legislativei. De eschiderea ce s'ar intinde pana la finea periódei legislative se póte legá si pierderea facultati de a fi eligibilu pentru Reichstag.

Perderea facultati de a fi eligibilu póte fi pronuntata si independente, candu membrulu nu mai apartiene Reichstagulu.

§. 4. Candu delictulu inplaca o fapta, care dupa prescrierile dreptului penalu comunu, merita pedepsire apoi comisiunea póte pre langa amend'a dictata de ea, séu déca membrulu nu mai apartiene Reichstagulu, se decida estradarea lui prin Reichstag la tribunalulu penalu.

§. 5. In casulu candu Reichstagulu decide estradarea la tribunalulu penalu, atunci prescrierile artic. 30 si 31 ale constitutiunei imperiului nu voru fi aplicabile.

§. 6. Candu amendá (§. 3.) va fi pronuntata pentru vre-o expresiune séu pentru coprinsulu unei cuventarii póte fi eschisa din procesulu verbalu stenograficu. Intr'unu asemenea casu este oprita si ori ce alta publicare prin pressa.

§. 7. Activitatea comisiunei are locu candu:

1. o cere presiedintele séu
2. o propunu celu pucinu 20 membrii ai Reichstagulu.

Dispositiunea (Nr. 1) séu propunerea (Nr. 2) trebuie se se faca in terminu de trei zile dela comiterea delictulu.

§. 8. Comisiunea pertactédia si cercetédia subt presidiulu presiedintelui séu in absentia acestuia, subt aceia a celui mai de aprópe vice-presiedinte cu celu pucinu 7 membrii.

Procedur'a va fi regulata prin unu regulamentu, care va fi elaboratu din partea comisiunei si va fi supusu intaririi Reichstagulu.

§. 9. Comisiunea decide in modu definitivu. Candu decisiunea suna la eschidere din Reichstag (§. 3. Nr. 3), atunci celu eschisu, in terminu de optu zile dupa publicarea decisiunei, póte se céra in scrisu sentintia Reichstagulu.

§. 10. Presiedintele este indreptatitu a eschide de-ocamdata dela primirea in procesulu verbalu stenograficu expresiunile indecente, precum si a opri ori ce publicare a lor prin pressa.

O astfelu de mesura provisorie incetésa in casulu, candu in terminu de trei zile nu se va fi cerutu séu propusu decisiunea comisiunei (§. 7.)

§. 11. Calcaru ale dispositiuniloru presiedintelui coprinse in §. 6., precum si acelor coprinse in §. 10 se voru pedepsi cu inchisóre dela trei septemani pana la 3 luni, déca cumva coprinsulu celor publicate nu va reclamá o pedépsa si mai grea.

§. 12. Causele, care venite la comisiune nu voru fi terminate la finea sesiunei, voru trece in starea in care se voru aflá la comisiunea viitórei sesiuni a Reichstagulu.

Acesta este tecstulu unei legi create in ultimulu patrariu alu secolulu alu XIX, nu in Turci'a, ci in marele si gloriosulu imperiu alu Prusso-Germaniei, care pretinde a merge in fruntea civilizatiunei moderne. In fati'a acestei legi natiunea germana ar trebui se acopere cu unu velu negru bustulu Germaniei unite, care isi jeleste libertatea ce numai i se promisese, dara de care in realitate nu s'au bucuratu pana acuma niciodata!

Revista politica.

Sibiu, 18 Ian. st. n. 1879.

In 15 l. c. s'au intr'unitu in Vien'a érași senatulu imperialu. Primulu si celu mai inportantu obiectu alu discussiunei sale va fi tractatulu dela Berlinu. Este fórte probabilu, ca opositiunea si cu deosebire d-nii Herbst si Giskra érași voru dá o representatiune gratuita de gimnastica si ecvilibristica oratorica superiora si academica, fara cá ea se genese cátsu de pucinu pe comitele Andrassy si pe membrii cabinetulu provisoriu, care la tóte atacurile ce li se voru face in decursulu desbateriloru se voru provocá la logic'a faptelor inplinite si la famosulu: „Bosni'a jam ocupata“ alu episcopulu din Serajevo, care aflandu-se cu deputatiunea venita din Bosni'a cá se-isi esprime omagiate de fidelitate si supunere cátra persón'a Maiestatiei Sale a Imperatulu Franciscu Iosifu I, care pe atuncea se aflá in B.-Pest'a, nu intielegea opositiunea ce se facea in diet'a unguresca si in delegatiuni in contra ocupatiunei. Opositiunea va fi mai multu séu mai pucinu vehemanta si intensiva, dara in fine, deconcertata si desmembrata, precum este ea acum, nu va fi in stare se faca imposibilu si se

impiedece ratificarea tractatului dela Berlinu si din partea parlamentului din Vien'a, precum n'a fostu in stare a o face nici in diet'a din B.-Pest'a si nici in delegatiuni, care nu numai că nu refuzara mandatulu de ocupatiune, dara votara comitelui Andrassy absolutoriu pentru marea actiune intreprinsa in Orientu, impreuna cu tóte indemnitatele de credite pe care au aflu cu cale a le pretinde dela ele, dupa ce declarase din capulu locului, ca renuntia la ori-ce votu de incredere ce i s'ar dá din partea loru.

Acei cari se asteptau, cá la reintrunirea parlamentului din Vien'a se vedea bancile ministeriale ocupate de unu ministeriu nou si definitivu, au fostu amagiti, pentru-cá si de astadata avura ocaziune a revedea érasu pe aceiasi ministrii, cari acuma este anulu si-au datu pentru prim'a óra demisiunea si cari de atuncea gubernésa in modu provisoriu si prin urmare cu mai pucina responsabilitate fatia cu parlamentulu, decâtu candu ar fi ministrii parlamentari in sensulu strictu alu cuventului. Acésta stare anormala va mai durá se dice, inca pana candu se va apropiá terminulu de disolvare a parlamentului actualu, espirandu periód'a sa de 7 ani in primavéra. Atunci apoi in fati'a noveloru alegeri, la care voru participá si boemi, déca pana atunci li se voru implini cererile lor si li se voru acceptá conditiunile de impacare din partea factoriloru competenti, se astépta denumirea unui cabinetu definitivu, a carui programa se dice ca va fi diferitóre de aceea pe care o a urmatu cabinetulu Auersperg-Lasser. Déca subt acea diferintia de programa se intielege o schimbare radicala de sistemu, séu cá ea nu va fi decâtu numai o nuantia mai pronuntata si mai energiósá a sistemului urmate pana acuma, acésta este unu secretu care stá inca ascunsu in dosulu viitoriului celui mai apropiatu. Sunt multe semne, care ne indreptatescu a ne asteptá la o schimbare. Fi va ea spre bine? Acésta o dorescu tóte poporale monarchiei. Fi va ea spre reu? De acésta se temu si sunt ingrijate.

Inpregiurarea, ca generalulu de artilerie baronulu Josifu Filipovici, cuceritoriulu si pacificatorulu Bosniei si alu Hertiegovinei petrece de mai multe dile in Vien'a este discutata si comentata in diferite moduri. Foile oficióse sustienu, ca bar. Filipoviciu a fostu chiebatu la Vien'a singuru numai cá se raporteze unei comisiuni de generali constituita ad hoc subt presiedinti'a feldmaresialului archiducele Albrecht, despre esperientiele facute in decursulu campaniei avute. Altele dicu, ca este vorb'a de a se ficsá planulu de operatiune pentru espeditiunea ce are a se intreprinde la primavéra spre siandsiaculu Novi-Bazar, despre care comitele Andrassy a fostu disu in delegatiuni ca: „Austri'a nu trebuie se intreprindia acea espeditiune, dara ca in puterea tractatului dela Berlinu este indreptatita a o face.“ Se mai dice si acia, ca numitulu generalu va primi unu portofoliu si probabilu ca acela alu resbelului, in noulu cabinetu ce se dospeste.

Intr'aceea noulu ministru de finantie alu Ungariei comitele Szapary a reusitu a contractá cu grup'a finantiara alui Rothschild unu nou inprumutu onerosu de 100 millióne, alu carui cursu de emisiune va fi 73 fl. in auru. Diarile independente din Ungari'a in frunte cu deakistulu „Pesti Napló“ combatu acéstu inprumutu ruinatoru. Dara ele combatu cu multa violentia intrég'a politica a d. Tisza, despre care afirma, ca voiesce se imiteze in Ungari'a dictatur'a reactionara a cancelariului prusso-germanu.

Avendu in evidentiá mesurile luate in tempulu din urma in monarchi'a nóstra, apoi este necontestabilu, ca se simte fórté tare influinti'a morala ce o esercitésa man'a de feru a principelui Bismark asupra guberneloru dualistice.

In Bulgari'a diplomati'a russésca lucra neintreputu si fara pregetu. Greci'a reclama Janin'a, éra Muntenegrulu se prepara a isi luá cu man'a armat'a Podgoritia.

Romani'a este linistita. Ea se prepara pentru Constituantu si se ocupa in modu seriosu cu organizatiunea Dobrogei.

Sciri diverse.

— (Gimnasiulu si scól'a normala dela Bradu). La cererea facuta, d. directoru si profesore N. J. Mihaltianu avu bunetatea a ne comunicá urmatórele date despre starea acelor scóle romanesci:

Scól'a normala. In class'a III si a IV-a normala se invétia urmatórele obiecte: Religiunea. — Limb'a romana. — Limb'a magiara. — Limb'a germana. — Geografi'a si Istori'a. — Aritmetic'a. — Istori'a naturala. — Fisic'a. — De-

semnulu, Caligrafi'a si Cantulu. Invetiatori in aceste clase au fostu: Petru Rimbasiu in class'a IV si Nicolau Aronu in class'a III. Numerulu scolariloru in anulu scol. 1877/8 au fostu in aceste doue clase dupa confessiune: 35 gr. or. 2 gr. cath. 1 romano catholicu, 2 evang. reformatu, 1 de relig. mosaica, cu totulu 34 scolari.

Class'a I et II normala este impreunata cu scól'a poporala din locu, propunendu-se obiectele de unu invetiatoriu in doue despartiaminte. Tóte patru clasele stáu subt directiunea gimnasiala.

Gimnasiulu consta din 4 clase cu 5 profesori si adeca: Nicol. J. Mihaltianu, directoru si profesoru Joanu Velovanu prof. ord. in class'a IV, Constantin Costinu prof. ord. in class'a III, Georgie Parau prof. ord. in class'a II si Nicolau Margineanu prof.

Numerulu scolariloru in cele patru clase gimnasiale in anulu scolasticu 1877/8 a fostu dupa confessiune: 56 greco. or. 2 gr. cath. 3 rom. cath. dupa nationalitate 58 romani, 2 magiari, 1 germanu cu totulu 61 scolari.

Óre care se fia caus'a acéstei frecventie fórté mica si necorespondiétóre?

— (Redactoru nou.) Cu 1 Ianuariu a. c. d. profesore Aronu Hamsea a luat redactiunea „Bisericeii si Scólei,“ fóia bisericesca, scolastica, literara si economica, ce appare odata pe septamana in Aradu. Salutamu cu caldura pe noulu nostru colegu si i dorimu succesu deplinu in nou'a sa cariera!

— (Necrologu.) Vasiliu Zsiros, preotu gr. cath. in Siri'a cu ficele sale Cornelia si Veturia si mam'a Victoria Vass, ved. Gramma cu ánima intristata incunoscutiésa pe toti amicii si cunoscutii loru despre mórtea iubitei socie, mame resp. fiice Victoria Gramma, carea dupa unu morbu indelungatu providu cu sf. sacramente ale murindiloru a repaosatu in Domnulu in 8 Ianuariu a. c. la 12 óre nóptea in alu 30-lea anu alu etatii si alu 12-lea alu fericitei sale casatorii. Inmormentarea se facu in Siria in 10 Ianuariu. Fia-i tierin'a usióra si memori'a bine-cuventata!

— („Crucea Elisabeta.“) Monitoriulu publica trei decrete Domnesci, prin cari A. S. R. Domnulu in urm'a aprobatiunei A. S. R. Dómnei, a bine-voitu a conferi „Crucea Elisabeta,“ unui mare numeru de dómne si domnióre, cari s'au destinsu in tempulu campaniei trecute, prin ingrijirea bolnaviloru si prin strengerea de ofrande.

Acésta este a dou'a serie, prin care se confera acésta decoratiune; spatiulu nu ne permite a reproduce astadi aceste liste, pe care inse ne rezervamu a le publicá in numerulu viitoru.

Deodata cu aceste conferiri, ministeriulu publica si urmatoriulu comunicatu la adres'a dómneloru si domnióreloru decorate:

„Din caus'a serbatoriloru nu s'au potutu distribui brevetele crucei „Elisabeta“ d-neloru alu caroru nume figurédia in diferitele decrete publicate in „Monitoriulu oficialu.“

„In asteptarea remiterii acestoru brevete ministerulu afaceriloru streine isi face o datorie a preveni pe tóte aceste dómne, ca sunt in dreptu a purtá crucea „Elisabeta“ chiaru de acum.“ „Pressa.“

— (Denumiri.) Printr'unu decretu apparutu in „Monitoriulu oficialu“ dela 24 Decembre st. v. d. profesore Vasilie Boerescu se numesce pentru o noua periódá de trei ani in postulu de decanu alu facultatii de dreptu din Bucuresci, d. profesoru A. Treb. Laurianu decanu alu facultatii de litere si filosofia si d. profesore Alexe Marinu decanu alu facultatii de sciintie.

— (Gratiare.) Cu ocaziunea sf. Serbatori ale nascerei Mantuitoriului nostru Isus Cristosu, A. S. R. a bine-voitu a gratiá de restulu inchisorii, ce au a mai suferi pe 37 condamnatu.

— (Principele Bismark si decoratiunile romane.) Gubernulu germanu, precum se scrie din Berlinu face dependinte permissiunea de a purtá decoratiunile romane conferite supusiloru germani, dela regularea cestiunei jidaniloru in Romania'a.

— (Falsificare de bancnote austriace.) Precum ne relatésa diarele din Bucuresci, Marti in septaman'a trecuta s'a infatisiatu inaintea Curtiei cu jurati din Bucuresci, unu procesu criminalu de cea mai mare insemnatate. Era vorba de falsificarea unui numeru considerabilu de bancnote austro-ungare in piese de cate diece fiorini.

Pe banc'a acusatiloru se vedeau acusatii in numeru de 7 si adeca: 1. Moritz Herman Enricu Sibner de 30 ani, prussianu de origine, giuvaergiu in Calarasi; 2. Nicolae Balcansky, de 54 ani, bulgaru, arenda-siu, domiciliatu in Calarasi; 3. Ghita Albuletiu, de 34 ani, romanu din Transilvania, economu de vite, domiciliatu in comun'a Jagalia; 4. Janos Horvaty, unguru, de 36 ani, machinistu, domiciliatu in Calarasi; 5. Hihale Dumitrescu de 21 ani, grecu, birtasiu

in Calarasi; 6. Mihailu Greff, de 60 ani, germanu, architectu, domiciliatu in Calarasi si 7. Scarlatu M. Greff, de 24 ani, germanu, zidaru din Calarasi. Toti acestia aveau unu aeru nepasatoriu. Pe més'a curtiei se vedea unu pachetu cu vre-o 300 bancnote austriace falsificate, in piese de câte diece fiorini, alu caroru desemnu era admirabilu imitatu. In privinti'a acésta nu se putea face nici o deosebire intre ele si cele adeverate; diferenti'a se tradá numai in colórea unor'a, care era prea pronuntata si in prea marea grossime a charthiei. In sala se mai aflau si instrumentele, care servisera la falsificarea acelor bancnote.

Dupa unu rechisitoriu prea interesantu, acusatulu Sibner marturisi, ca elu a falsificatu biletele, recúnoscú pe cele ce i se presentara si facu totu istoriculu crimei implicandu si pe ceilalti acusatii, cari negara participarea lor la crima.

Curtea condamná pe Sibner, agentu materiale alu falsificarei la 5 ani de reclusiune si achitá pe ceilalti, neesistandu probe suficiente de participarea lor la crima.

— (Domnulu V. Alesandrescu Urechia) a plecatu in 28 Decembre st. v. la Dobrogea pentru a studiá reformele ce sunt de introdusu in ramur'a instructiunei publice in nou'a provincia romana.

— (O statistica a ghebosiloru.) De cateva dile — dupa cum scrie diariulu parisianu „Figaro“ — a muritu unu ghebosu in alu carui testamentu s'a aflu aprópe 2000 de foi pline de statistic'a ghebosiloru. Reposatulu era neinsuratu, independentu si bogatu si facuse intr'unu siru de ani, multe calatorii in tóte cele cinci parti ale lumii, pentru a isi aduná notitie asupra suferintiei sale.

In Spani'a afla pe cei mai multi ghebosi si istoriscesce, ca la pótele muntiloru Sierra-Nevada la fia care 30 de locuitori gasesci unu ghebosu. Este curiósa opiniunea sa asupra ghebei, acarei forma ar stá in raportu neindoiosu cu tienutulu in care traesce ghebosulu, ca gheb'a ar fi inalta si ascutita in tierile muntóse, scunda si lata in tierile nemuntóse.

Dupa calcularile sale numerice, ajunge la resultatulu, ca ar fi aprópe 1 milionu de ghebosi pe totu pamentulu, unu la o mia de individi. Diametrulu inaltimei ghebeloru luat din 600 de mesura dá 20 asia ca tóte ghebele puse una peste alta ar formá unu turnu inaltu cá de 200.000 metri. — Ultim'a pagina a manuscriptulu remasu contine ultim'a dorintia a reposatului, acia adeca de a i pune pe mormentu figur'a de marmora a unui ghebosu. „Rom. Libera.“

— (Laptele de vaca si morbulu diphteritis.) Unu medicu din London sustiene pe bas'a esperientieloru facute, ca vacile aru fi supuse acelu morbu si ca laptele lor ar fi unu midiulocu de infectare. Colegiulu mediciloru din Londonu se va ocupa cu esaminarea acestei descoperiri. Lumea si cu deosebire medicii astépta cu o inpatientia lesne de esplicatu, parerea ce isi va dá colegiulu asupra acestei cestiuini.

— (Cum s'a introdusu cium'a asiatica in Russi'a.) Unu cozacu din Stanitia-Wetljana au fostu adusu de pe campulu de resbelu din Asia, o bucata de pendia in satulu seu natalu si o darui miresei sale, o féta cá de 19 ani. D'abea purtase fét'a doue dile hain'a ce si-o facuse din acea pendia si se bolnavi, murindu apoi se aratara tóte simptomele pestilentiei. Pucine dile dupa aceea murira toti ceilalti 6 membrii ai familiei manifestandu-se si la ei acelési semne cá si la féta.

— (Notitie literarie.) Cu placere constatamu, ca atatu diarele politice catu si literarie de dincóce de Carpati, afara numai de „Transilvani'a“ fostulu organu „betranu si ologu,“ alu „Asociatiunei transilvaniei,“ precum avu amabilitatea a ilu numi „junele, gentilulu si sprintenulu „Telegrafu Romanu“ din Sibiu in Nr. 1 din 2 Ianuariu st. v. — voru continuá a se publicá si pe anulu 1869.

Cá presentu de anulu nou mai primiramu urmatórele publicatiuni:

— „Politic'a contimporana — Martirii dela 48 si Salvatorii dela 66“ de G. Marzescu fostu deputatu in Constituant'a din 1866. Bucuresci, 1878. Acésta este o brosiura prea interesanta din punctulu de vedere alu politicei partidelor militante din Romani'a, care la aparitiunea sa a facutu óresicare sensatiune in cercurile politice din capitala, discutata fiindu si in diarie, persiflata inse de dn. Cogalniceanu.

— „Partid'a Militara fatia de Partidele politice din tíera de: Unu Oficeru superioru Romanu. Bucuresci, 1878. In feliulu seu, abia s'ar póte aplicá si asupra acestei brosiure aceea ce amu disu mai susu despre a d. G. Marzescu.

— „Calendariu pe anulu ordinariu 1879.“ Redigeatu de: Mironu M. Calinescu, secretariulu „Societati pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovin'a.“ Anulu alu VI. Pretiulu 60 cr. v. a. Cernauti. Acestu calendariu bogatu, bine redigeatu si eftinu, care

se publica pe 131 pagini in 4-0, se afla de vendiari si la tipografi'a lui W. Krafft in Sibiu.

Date statistice despre literatur'a magiara.

Carti tiparite in limb'a magiara se afla numai dela reformatiune incoace si anume dela 1530. Dela acelu anu pana la 1711 dn. Carolu Szabo cautandu prin tote bibliotecile si pe unde a sciutu, a descoperitu numai 1790 carti magiare. Se intielege inse de sine, ca si din acelea partea cea mai mare se compune din carti religioase, de rogatiune, scolastice, unele chronice, era scientifice mai nimicu, din cauza ca acelea era tractate in limb'a latina pana in dilele nostre. Carti nemtiesci, tiparite totu in Ungari'a, din secolii 15 et 16 descoperi Carolu Kertbenyi 1317 volume! Asia dara leganulu literatur'e nationale alu ungureniloru este numai cu celu multu 40 de ani mai vechiu decatu alu romaniloru.

In timpul nostru literatur'e magiare ii da man'a se faca progresse considerabili, avendu si pana si cutitul in man'a sa. Revist'a bibliographica arata ca in a. tr. 1878 in Ungari'a si Transilvani'a s'au tiparitu 1312 carti si brosiure in limb'a magiara si numai 317 in alte limbi ale patriei. Prin cele magiare se reprezenta 25 de specialitati sau ramuri de cunoscintie. Cele mai multe sunt scolastice, adeca 312, apoi vinu beletristice (literatura usiora) 145, istorice 107, national-economice de care se simtia lipsa mare 103, theologice 70, philologice 52, pedagogice 38, phisicali 67, matematice 32, de medicina 28 etc. In tote acestea se intielegu si cele multe numai traduse din alte limbi, sau compilate.

Press'a periodica a fostu reprezentata in a. 1876 prin 315 diarie de tota man'a, era pe 1877 acelu numeru crescù la 381. Din acestea au fostu magiare politice 96, beletristice 28, de specialitati (Fachblätter, szaklapok) 106, humoristice numai 5. Din tote 381 sau trimisu cu post'a in anulu 1877 nri de foi 24 milioane 417.895, adeca preste 4 milioane mai multe decatu in 1876 din caus'a evenimentelor mari. Din foile politice magiare au mersu cu post'a 10 milioane 684.329, nemtiesci 7 milioane 589.804, croatice 729.358, serbesci 360.700, romanesci 129.622 (in 1876 romanesci au mersu numai 91.808 nri, asia dara au sporitu), italiene 24.864, evreesci 20.800, germano-magiare 78.259. Din foile beletristice au mersu cu post'a in limb'a magiara 1 milionu 815.827, croatice 71.760, nemtiesci 20.596, slovace 9.180, serbesci 20.000, romanesci 34.119.

Acestea cifre le avem dupa revistele literarie din „Pesti Napló“. Comparete cu altele totu din acestea tieri, de inainte de es. cu 10 ani, si totu-odata cu cele ce se publica din a. 1878 in staturile civilisate, ele sunt forte instructive, din care adeca potemu invetiã si judecã multu.

Sumariu prescurtat din materiile publicate in Observatoriu anulu I.

(Urmare.)

Nr. 72. Econom'i'a politica, cursu intregu de Jer. G. Baritiu, in 7 Nri. — Continuari s. a. m.

Nr. 73. Sciri interesante dela Mehadi'a, despre archiducele Iosifu, buna-vointi'a sa cãtra romani.

Nr. 74. 75. Continuari, politic'a dilei s. a. m.

Nr. 76. Actiunea cehiloru, consideratiuni nationali si politice. — Din Romani'a note diplomatice relative la Basarabi'a si respunsulu gubernulu romanu la not'a Rusiei.

Nr. 77. Despre coloniile italiene, de M. A. Canini. — Deschiderea camerelor Romaniei in sesiune extraordinaria cu discursu memorabile de tronu. — Continuari.

Nr. 78. Studiu relativu la econom'i'a nationale si la istori'a civilisatiunei in Transilvani'a, discursu academicu, in 6 Nri. — Continuari s. a. m.

Nr. 79. Discussiuni politice, interne si externe.

Nr. 80. Romanii peninsulei balcanice, dupa Timpulu. — Proiectu de lege, pentru reorganizarea societatei academice ca corpu alu statulu.

Nr. 81. Dela congresulu national-bisericescu alu romaniloru gr. resariteni etc., processe verbali in mai multi Nri, dupa Tel. rom.

Nr. 82. Continuari s. a. m.

Nr. 83. 84. 85. Intrarea triumfale a trupelor in Bucuresci, programa, solemnitate insocita de entusiasmu, inportanti'a ei. — Continuari. — Polemi'a „Romaniei libere“ cu „Telegrafulu romanu“ asupr'a activitatii si passivitatii, inportari aspre.

Nr. 86. Situatiunea in Europ'a dupa tractatulu dela Berlinu. — Erasii despre intrarea triumfale. — Statutele societatei maistriloru caltiunari din Lipov'a. — Scandale mari in diet'a Ungariei.

Nr. 87. Cestiunea politica si nationale a Croatiei. — Discussiuni politice la situatiune s. a. m.

Nr. 88. Cestiunea macedo-romana si memorialulu la congresulu europenu, in 5 Nri. — Kossuth despre ocupatiunea Bosniei, in 2 Nri. — Scandalulu cu Lad. Tisza si Blas. Orban. — Proiectu de regulamentu pentru regularea parochiiloru gr. res.

Nr. 89. Desbateri din senatulu imperiale dela Vien'a in causa Bosniei si cateva continuari.

Nr. 90. Continuari si diverse.

Nr. 91. Proiectu de adresa alu dietei serbesci (punctele sale mai inportante). — Recensiune magiara asupr'a Istoriei lui Michaiu Voda de Nic. Balcescu. — Corespondentie etc.

Nr. 92. Continuari. — Revista politica. — Necrologulu cav. Al. Popoviciu din Bucovin'a.

Nr. 93. Din Romani'a, reflesiuni la interpelatiunea lui Max Falk facuta la B.-Pest'a in privinti'a

Romaniei (critica). — Annexarea Dobrogei. — Afganistan. — Continuari.

Nr. 94. Discursurile deputiloru G. Popu si P. Cosma in diet'a Ungariei relativu la Bosni'a si la asupririle romaniloru, in 4 Nri. — Romani'a. — Acte publice despre annexarea Dobrogei. — Deschiderea camerelor s. a. m.

Nr. 95. Credinti'a in pacea lumei, clatinata, nu intarita. — Despre o espositiune romanésca in Transilvani'a. — Situatiunea politica si sociala in Prusso-Germani'a. — Demonstratiunile politice in B.-Pest'a etc.

Nr. 96. Alte scandale infricosiate din Ungari'a, intemplete in academi'a scientifica. — Sciri din Romani'a. — Hygien'a poporala (morbulu Diphteritis).

(Va urmã.)

Tarif'a cea noua postala

pentru epistole de valóre, pachete, assignatiuni postale si rembursari.

(Valida din 1-a Novembre 1878 in comerciulu internu si in comerciulu cu Germani'a.)

Regule generale:

1. Pentru ori-ce tramitere cu post'a se va plati unu portu dupa greutate, pentru fia-care tramitere cu valóre declarata se va plati si unu portu pentru valóre.

2. Post'a primesce numai pachete pana la 50 de kilograme spre a le spedã mai departe. Esceptiune facu dela acést'a gpropurile cu bani de aur, de argintu si de arama, care se primescu si peste 50 de kilogr.

3. Tramiteri peste 10 kilogr. se primescu neconditionatu numai la si catra acele statiuni postale, unde sunt mediuloce suficiente de espedatu.

4. C'unu singuru biletu de frachtu nu se potu tramite mai multu de trei pachete la aceea'si adresa; dér' candu se tramitu cu rembursare (Nachnahme), cautã se se faca pentru fiecare pachetu cate unu biletu de frachtu deosebitu.

5. Tramiteri in interiorulu tierii potu se contiena si cate o scrisóre, la tramiteri in tierile straine inse acést'a nu este ertatu.

6. Pachete peste 1½ kilogr., care se tramitu in tieri straine, trebuie se fia supuse mai inainte oficiulu vamalu.

7. Scieri, mustre de marfuri etc. fara aratare de valóre se tacséza cu portu scadiutu si se espedéza prin post'a de epistole.

I. Tarif'a portulu pentru greutate.

A. Pentru tramiteri ordinare.

1. Pentru epistole francate in Germani'a pana la 250 grame.

2. pentru epistole interne francate si pachete pana la 500 de grame,

3. pentru tramiteri in localitate francate pana la 2½ kilogr. — pana inclusive 10 miluri — 12 cr., peste 10 mil. — 24 cr.

4. Pentru pachete francate pana la 5 kilo incl. pana incl. 10 miluri — 15 cr., peste 10 mil. — 30 cr. NB. La tote tramiterite de mai susu, déca nu se platescu, se mai adaoga 6 cr.

B. Pentru pachete peste 5 kilo:

à unu kilo

a) pana incl. 10 mil. (I zona) — 3 cr.,

b) peste 10 — 20 „ (II „) — 6 cr.,

c) „ 20 — 50 „ (III „) — 12 cr., subtr. — 30 cr.

d) „ 50 — 100 „ (IV „) — 18 cr., „ — 60 cr.

e) „ 100 — 150 „ (V „) — 24 cr., „ — 90 cr.

f) „ 150 „ (VI „) — 30 cr., „ — 120 cr.

NB. Obiecte peste 8 kilo (la zon'a IV si V peste 7 kilo si la zona VI peste 6 kilo), se pachetéza pentru o distantia de peste 20 de miluri mai bine in doue pachete de cate 5 kilo.

B. Pentru tramiteri, care copindu unu spatiu mai mare, portulu se urca cu jumateata sumei. Pentru tramiteri nefrancate pana la 5 kilo se adaoga si aici 6 cr. mai multu.

NB. Cá voluminoase se privescu pachete: a) cari sunt mai lungi de 1½ metri; b) cari sunt mai lungi cá 1 metru si mai late de ½ metru, si sunt mai usiore de 10 kilogr.; c) acelea, cari dupa form'a loru ceru unu spatiu neproportionatu, séu cari ceru o ingrigire mai mare.

II. Portu pentru valóre se computa la tramiteri numai atunci, candu se arata o valóre. La tramiterile de bani trebuie se se arate tota valórea loru.

A. Pentru tramiteri de valóre inchise, fara distinctiune de departare.

1. In intrulu tierii pana la 50 fl. } — 3 cr.

2. In localitate pana la 150 fl. } — 6 cr.

3. In intrulu tierii dela 50 — 300 fl. } — 6 cr.

4. In localitate dela 150 — 300 fl. } — 6 cr.

5. In comerciulu cu Germani'a pana la 300 fl. } — 6 cr.

6. La tramiteri de valóre peste 300 fl. sunt de a se plati pentru cate 150 fl. 3 cr., in care casu sume partiale se computa totudéuna cá 150 fl. deplini.

B. Pentru tramiteri de valóre deschise se computa fara diferentia de distantia unu portu cu jumetate mai mare. In epistole deschise se primescu numai sume de 150 fl. si numai in comerciulu internu.

III. Tarif'a pentru assignatiunile postale.

pana la 5 fl. 5 cr. | 500 — 1000 fl. 1.—

5 — 50 „ 10 „ | 1000 — 2000 „ 1.50

50 — 150 „ 20 „ | 2000 — 3000 „ 2.—

150 — 300 „ 30 „ | 3000 — 4000 „ 2.50

300 — 500 „ 50 „ | 4000 — 5000 „ 3.—

Oficiolate postale ordinare potu primi assignatiuni postale numai pana la 150 fl. Numai oficiolate postale de ale statulu si caselle directiunei postale potu primi assignatiuni pana la sum'a de 1000 fl. si sume pana la 5000 fl. se potu primi numai, déca se tramitu la Vien'a si la Buda-Pest'a. Sume peste 300 fl. se espedéza mai eftinu prin epistole, decatu prin avisuri.

IV. Tarif'a rembursarii.

Pana la 10 fl. 6 cr. | Pana la 35 fl. 21 cr. | s. c. l.

„ 15 „ 9 „ | „ 40 „ 24 „ | pentru cate

„ 20 „ 12 „ | „ 45 „ 27 „ | 5 fl. mai multa

„ 25 „ 15 „ | „ 50 „ 30 „ | se socotescu

„ 30 „ 18 „ | „ 55 „ 32 „ | cate 2 cr.

Post'a redactiunei.

Multiamit'a nóstra sincera si caldurósa la toti OO domni abonati, amici si binevoitori, pentru aducerea-aminte pe dio'a de anulu nou. Primésca votulu nostru ferbinte la vietia indelunga si fericita!

Clusiu, 10 Ian. Despre comuna Pinticu? Mai asteptamu.

Clusiu, 12 Ian. Multiamita si stringere de mana fratiésca.

Clusiu, 15. Binevoiti a cautã in fruntea foiei, in drept'a: câte 7 si 6.

6. Ving'a, 15. Cu tota placerea in altu Nr.

Rechet'a, 10. In faci'a Camerei? Dara cine'i va suferi contra ori-carui usu parlamentariu? Eta unde duce lips'a totale a educatiunei politice. Pentru partea din urma a scrisorei poti garanta?

N — ea, 12. Se va intardiã numai din caus'a traductiunei. Salutare cordiale.

Gherl'a, 9. Lucru de necreditu. In data ce va permite spatiulu.

Gherl'a, 7. Respinsu din partea tipografulu prin posta.

Blasiu, 11. Mare multiamita. Dara decopiarea inscriptiunei?

Cu Nr-lu I se incepù Anulu II alu „Observatoriuului“. Condi-tiunile de abonamentu se potu vedea in fruntea diariulu.

Pentru mai mare inlesnire a onor. publicu cetitoriu si la rogarile ce ni se facura deschidemu prin acést'a abonamentu si pe

Triluniulu Ianuariu — Martiu cu 2 fl. v. a.

Esemplarie complete si legate din cursulu anulu trecut mai avemu numai optu. Pretiulu unui exemplariu este de: 8 fl. v. a.

ABONAMENTU

la

„ALBIN'A CARPATILORU“

fóia beletristica, scientifica si literara cu ilustratiuni. Anulu III. 1879.

Redactoru :

Iosifu Popescu.

Editoru :

Visarionu Romanu.

Appare in Sibiu la 15 si ultim'a fiecarei luni in fascicole de câte 2 cóle.

Pretiulu abonamentulu: 1 anu 6 fiorini, 6 luni 3 fl., 3 luni 1 fl. 50. — Pentru Romani'a: 1 anu 16 lei, 6 luni 8 lei, 3 luni 4 lei. Pretiulu abonamentulu se póte tramite din Romani'a in bilete hypotecari si in marce postale.

Abonamentele se facu la editorulu V. Romanu in Sibiu, la birourile postale si prin tote librariile.

Nouiloru abonati li se voru tramite numerii apparuti dela inceputulu anulu III lun'a Octobre a. c.

Fóia va aduce in colónele sale articoli de sciintia cu scopu de a instrui pe cetitori in tote directiunile cugetarei omenesci, se va sili a respandi in publicu acele cunoscintie, care sunt nedispensabile atatu pentru individi, câtu si pentru natiuni intregi, dé câte ori e vorba de unu adevratu progresu in civilisatiune. In partea beletristica se va oferi publiculu, mai cu sama secululu frumosu o lectura nu numai distragetóre, ci si utila, careia se nu-i fia straine nici principiile estetice, nici regulile bunulu gustu. Fóia va tractã materii literarie din cele mai interesante, avendu pururea in vedere originalitatea obiectelor si a cugetarei, puritatea limbei si chiaritatea modulu de a scrie. Ilustratiunile voru corespunde asemenea asteptarei onor. publicu.

Din anulu I si II mai sunt inca esemplare cu pretiulu scadiutu de 3 fl. séu 7 lei 50 bani anulu 1877, si 2 fl. séu 5 lei anulu 1878.

(57) 3—3